

KRİMİNALİSTİK

Av. Seyfettin ARIKAN*

---

* Avukat ve Em. Emniyet Müdürü, Polis Akademisi Em. Kriminalistik Dersi Öğr. Üyesi,
Kriminalistik (Grafoloji ve Sahtecilik) UZMANI, seyfettinarikan@yahoo.com

SAHTE OLMADIKLARI HALDE SAHTECİLİK ARIZASI GÖSTEREN İMZALARIN NEDENLERİ

G enel olarak imzaların tarifi “bizi temsil eden işaret” olarak tanımlanır. Ayrılmaz bir parçamız olan imzalar zaman zaman mutluluğumuza ve zaman zaman da felaketimize neden olabilir. Bu nedenle, attığımız imzaların şahsımıza ait belirli yazı karakterlerini taşıması ve bilhassa bu imzaları inceleyen uzmanların da aşağıda açıklayacağımız hususları nazara almaları şarttır. İmzaların sahte olup olmadığının yanında, eğer sahte ise bu imzanın kim tarafından sahte olarak atılmış olduğunun tespiti de önemlidir. Bir imzanın nasıl atılması gerektiği ve diğer konular daha sonraki yazılarımızda izah edilecektir.

İmzalar atılırken değişik ortamlar, kalem, kağıt farkları, psikolojik durumlar ve diğer hususlar etkili olmakta ve gerçek imzalarımızda bazı şekil ve karakter farklılıkları meydana gelmektedir. Belirtilen değişikliklerin çoğu, incelemelerde sahtecilik arızası olarak da ortaya çıkmakta ve incelemeyi yapan uzmanın kanaatinde etkili olmaktadır. Bu nedenle aşağıda açıklayacağımız hususların hem imzayı atan şahıs, hem de inceleyen uzman tarafından göz önüne alınması gerekmektedir.

Gerçek olan imzalarda meydana gelen ve sahtecilik arızaları olarak değerlendirilen arızaların sebepleri:

1- ZEMİN FARKI:

Atmış olduğumuz imzalar kesinlikle bir zemin üzerinde atılmaktadır. Bu zeminler bazen yumuşak, bazen sert olmaktadır. Yumuşak zeminlerle kalem ucumuz kağıt liflerinin içine daha çok girmekte ve belge arkasında bulunan imza izlerini gösteren fulaj izleri de daha derin olmaktadır. Halbuki sert ve tırtıllı zeminlerde kalem ucumuz kağıt lifleri içine fazla giremeyeceğinden imzanın çizgileri daha ince olmakta ve imzanın da hatlarında bir titreklik meydana gelmektedir. Halbuki titreklik, imza incelemelerinde bir sahtecilik arızası olarak görülmekte ve diğer arızalar ile birlikte değerlendirildiğinde belirli bir kanaat ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle imzanın atılmış olduğu zemin farkının ciddi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

2- İMZANIN ATILMIŞ OLDUĞU KAĞIT ÇEŞİDİ

İmzalarımızı kesin olarak bir kağıt üzerine attığımızı göre, bu kağıtların da önemi büyüktür. Kağıtlar imal edilirken başta ağaç olmak üzere birçok malzeme kullanılmaktadır. Daha sonra kağıtlar üzerinde mürekkeplerin dağılmasını önlemek için kolaj maddesi uygulanmakta ve mürekkeplerin kağıt lifleri arasında dağılması engellenmektedir. Bu nedenle uygulanan kolaj maddesinin özelliğine göre de kalemin kayganlığına etkilenmekte ve bilhassa kağıtlar üzerindeki fiziki

silmelerden sonra bu kolaj maddesinin kaldırılması sonucu meydana gelen lif kalkmaları da kalemin yazmasına büyük bir engel teşkil etmektedir. Bu şekilde ortaya çıkan mürekkep birikintileri ve duraklamalar da sahtecilik arızalarının başlıca örnekleridir.

3- İMZALARDA KULLANILAN KALEM ÇEŞİTLERİ:

İmzaların atılmasında kağıt faktörü ile birlikte kalem uçlarının da büyük bir önemi vardır. Kağıt liflerinin tahrifli veya kağıtlar üzerinde bulunan kolaj maddelerinin az olması veya olmaması kalem uçlarının da kağıt üzerindeki kayganlığında büyük bir rol oynamaktadır. Sahte olmamasına rağmen kalem özelliği sebebiyle imzalar sahtecilik arızası gösterebilir. Örneğin, dolma kalem uçlarının liflere takılması ve bu bölgelerde mürekkep birikintisi meydana getirmesi sahtecilik arızası olarak değerlendirilebilir. Yine tükenmez kalemlerin mürekkeplerinin azalması veya bu kalemlerin ucunda bulunan bilyelerin arızalı olması ve mürekkebin kağıt üzerine akmasının engellemesi de arızalar arasında sayılır.

4- PSİKOLOJİK DURUM- ÜZÜNTÜ- SEVİNÇ

Bir insanın psikolojik durumu tüm düzenini değiştirdiği gibi atmış olduğu imzayı da etkileyecektir. Bir ölüm haberinin alınması anında atılan imzalar, nikah defterine atılan imzalar, çok sevinçli bir haberin alınmasında atılan imzalar, normal şartlarda atılan imzalarla gerek şekil, gerek büyüklük ve gerekse bazı karakteristik özellikler yönünden fark göstermektedir. Bu fark esasında bir sahtecilik arızası olarak görülmekte ise de, imzanın bütün olarak değerlendirilmesi ve bu faktörlerin de nazara alınması gerekmektedir.

5- HASTALIK- SARHOŞLUK

Bir şahsın normal olarak atmış olduğu imza ile, hasta veya içkili olduğu zaman atmış olduğu imzalar arasında büyük farklar bulunmaktadır. Özellikle bu imzalar üzerinde titreklik arızaları ve şekil bozuklukları öne çıkmaktadır. Çünkü bu durumlarda atılan imzalarda dikkat dağılmakta, el hareketleri de zayıflamakta ve bunlar imzanın genel şekline intikal etmektedir.

Bilhassa sarhoş bir şahıs genelde atmış olduğu imzayı da hatırlamadığından, bu konular çoğunlukla imza inkarı yönünden icra dairelerini ve mahkemeleri meşgul etmektedir.

6- YAŞLILIK

Yaşlı ve hareket kabiliyetini kısmen de olsa kaybetmiş bir insanın atmış olduğu imza ile sağlıklı hallerinde atmış olduğu imzalar arasında büyük farklar

bulunmaktadır. Bunlar özellikle titreklilik, kalem kaldırma, duraklama ve müşteri-
rek şekil ve harflerin bozukluğu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu arızalar da sahte
imzaların belirgin özellikleridir. Bu nedenle bu tip imzaların incelenmesinde
atma zamanındaki imzaların örnek alınması yararlı olacaktır.

7- ATILAN İMZA ADEDİ

Atılmış bir adet imza ile, çok miktarda atılmış bulunan imzalar arasında
da genel şekil ve kaligrafik özellikler yönünden fark vardır. Bu fark özellikle
çok fazla ve arka arkaya imza atma durumunda ve belirli mesleklerde ortaya
çıkılmaktadır. Çünkü çok fazla ve arka arkaya atılan imzalarda sonlara doğru
bir düzleşme, karakter gösteren hatların ve harflerin değişmesi şeklinde arızalar
ortaya çıkmaktadır. Bu hususların da inceleme yapan grafoloji uzmanları
tarafından dikkate alınması gerekmektedir.

8- ATILAN İMZANIN ÖNEMİ

Bazı imzalar vardır ki atan şahıs için çok önem arz etmemektedir. Mesela
bir kira kontratosuna atılan imza ile büyük miktarda bir senede veya önemli bir
sözleşmeye atılan imza arasında fark vardır. Çünkü sizin için önemli olan bir
belgeye atılan imzaya da o derecede önem gösterirsiniz ve imzayı itinalı olarak
atarsınız. Bu imzalar hastalık veya sarhoşluk gibi durumlarda atılan imzaların
aksine şekil yönünden bir düzen içinde olur ve normal imzalardan farklı bir
özellik gösterir. Belirli bir kalıp özelliği gösteren imzalar da inceleme sırasında
uzmanın dikkatini çekmekte ve o şekilde değerlendirilmektedir.

9- İMZAYA AYRILAN YER

Bazı şahısların imzası uzun, bazılarının ise kısadır. Eğer size imza atmanız
için ayrılan yer büyük ve sizin imzanız küçük ise bu durumda imzanızı büyütme
ve bazı hatlar ilave etmek durumunda kalabilirsiniz veya bunun aksine, sizin
imzanız büyük ancak ayrılan yer küçük ise bu durumda da mevcut imzanızın
belirli bölgelerini ortadan kaldırmak ve imzanızı küçültme zorunda kalabi-
lirsiniz. Her iki durumda da imzanızın bazı hatları değişmiş olacağından farklı
yapı ve karakterler ortaya çıkabilir veya eksilebilir. Bu imzalar üzerinde meydana
gelen değişiklikler de bir uzmanın dikkate alınması gereken özelliklerdir.

10- HAVA ŞARTLARI

Havaların çok sıcak veya çok soğuk olması normal hayatımızı etkilediği
gibi, bu şartlarda atılmış bulunduğumuz imzalar da değişiklik gösterir. Sıcak
bir havada atılan imzanın normal imzalardan daha geniş hatlara sahip olduğu,

soğuk havada atılan imzaların ise daha sıkışık ve dik çizgiler içeren hatlara sahip olduğu görülmektedir.

Aslında gerçek imzadan daha geniş hatlarla atılan imzaların, bakarak taklit şeklinde atılan sahte imzalarda görülmesi mümkündür. Çünkü bu imzalar muhtevasında, bakarak taklit usulü ile atılmış olmaları nedeni ile hat ve harflerin bağlantı bölgelerinde genişlik ortaya çıkmakta ve bunlar da sahtecilik arızaları olarak görülmektedir.

11- İMZA ATMA POZİZYONU

Normal olarak imzalar bir masada ve rahat bir pozisyonda atılmaktadır. Bu durumda gerçek yazı karakterimiz de imza hatlarına intikal eder. Ancak bazen imzaları eğilerek, oturarak, çömelerek, kalemimizi yukarıya kaldırarak veya sıkışık bir pozisyonda atmak zorunda kalabiliriz. Bu şekilde atılan imzalar da gerçek imzalardan farklı karakterler göstermekte olup gerçek imzalarla örtüşmemektedir. Bu farklar bazen sahtecilik arızaları olarak ortaya çıkmakta ve diğer arızalar ile birlikte değerlendirildiğinde verilecek kanaati etkilemektedir.

Belirtilen bu hususlar, imzalarımızın gerçek olmasına rağmen, sahtecilik arızalarından bir veya birkaçını taşımasına sebep olmaktadır. Grafoloji uzmanları tarafından yapılacak imza incelemelerinde bu noktaların nazara alınması, verilecek kanaatin daha sağlıklı olmasını sağlayacaktır.

